

Άνθρωποι και απάνθρωποι

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

«Όμως εκεί που δυό φίλοι μιλούν ή και σωπαίνουν – προπαντός τότε – Τρίτο τίποτα δε χωρεί»

(Οδυσσέας Ελύτης).

Υπό Δημητρίου Π. Λυκούδη

Θεολόγου - Φιλολόγου, Υπ. Δρος Παν/μίου Αθηνών

Οι μέρες της ζωής μου παρέρχονται. Το έκπωμα της παραμονής μου από εκήλεον αποδυναμώνεται και νεκρούται. Αποστασιοποιούμαι επειδή υποστασιοποιούμαι και ακηρύκτως γεύομαι την ιδιαιτερότητα, το ακραιφνές ιδίωμα να χαμογελώ και να φαντάζω και να λαιδορώ την ειρεσιώνη επί της κεφαλής μου επειδή εμποδών γίγνομαι επί παν εχθρικών και αλλότριον που περιορίζει τα απροσπέλαστα όρια του νου και της σκέψης μου. Και οι άνθρωποι παρέρχονται – ως άνθρωποι, ως απάνθρωποι; – [1] και αναζητούν ακράχολα την ευτυχία, βιάζονται να επιτελέσουν το έλδωρ της ακηλήτου ζωής, σχετίζονται και απομακρύνονται, σχετικοποιούνται και ομονοιούν. «Τί θέλουν όλοι αυτοί που λένε πως βρίσκονται στην Αθήνα ή στον Πειραιά;[...] Παράξενος κόσμος που λέει πως βρίσκεται στην Αττική και δεν βρίσκεται πουθενά»[2].

Αν και οι μέρες όμως συνωστίζονται, ο άνθρωπος δεν αλλοιώνει την

ετεροπροσωπία του μέσα στο κοινωνικό σύνολο. Η ανθρώπινη φύση και υπόσταση δεν υπόκειται σε οντολογικές μεταβολές καθώς διακαώς επιποθεί και ακορέστως επιθυμεί να αναδρώπτει, να αναθρώσκει και να αναβαίνει σταδιακά από την α-λογία στην ευ-λογία, να θέτει αυτοβούλως και ακηράτως την αυτοσυναίσθηση και την αυτοσυνειδησία της στην απεραντοσύνη και παραδείσια αθανασία που πηγάζει από το χαρμόσυνο φως της Αναστάσεως του Σωτήρος Χριστού. Ο Ιερός Χρυσόστομος αναφέρεται στις δύο "συγκείμενες ουσίες" του ανθρώπου, στη νοητή, με την οποία ο άνθρωπος κοινωνεί με τις Ουράνιες δυνάμεις, και στην αισθητή, βάση της οποίας αποτελεί η παρούσα πραγματικότητα[3].

Εισόπιν, ο "ουμανισμός" και ο "ανθρωπισμός" εύκολα και ανεξήγητα σύντομα οδηγούν τον άνθρωπο στο στάδιο του απανθρώπου, εάν δεν εμποτιστούν και βαπτιστούν στη δωρέα της θείας χάρης και φιλανθρωπίας του Θεού[4]. Υπό το πρίσμα αυτό, ο όρος "ανθρωπισμός", θα τολμούσα να γράψω, προσεγγίζεται ως θεολογικός όρος καθώς εσωκλείει και συμπεριλαμβάνει μέρος της Κοσμολογίας και Ανθρωπολογίας και επομένως απεμπολείται το νοσηρό ενδεχόμενο ο άνθρωπος να μωραίνει τον άκρατόν του νουν σε ζητήματα μιανρά και παμμίανρα. Άλλωστε, μέσω της ευσπλαγχνίας[5] και αγαπητικής σου ομολογίας προς τον κόσμο και τον εαυτό σου - ως αυτοσυνείδηση και κριτική προβολή των ενδόμυχων σκέψεών σου εδώ - μπορείς να λογίζεσαι άνθρωπος και να χαίρεις μετά του νοητού και επουρανίου στερεώματος. Εκεί στηρίζω ενδεώς αυτό που υποστήριζα χρόνια τώρα, ότι «επειδή αγάπησα δεν πιστεύω στην αγάπη», καθώς πάντοτε είχα κατά νου τη διαπίστωση - άραγε φίλαντη βεβαιότητα ; - ότι αγάπη σημαίνει ολότητα, απεραντοσύνη και συγκεκριασμός όλων των αισθήσεων και απόφαση ένθερμη ζωής να θυσιαστείς μέχρι θανάτου, να πεθαίνεις ένεκα της αγάπης και να αυτοκατηγορείς την άκρατη φίλαντία σου ότι ακόμη και τώρα, ενώπιον του θυσιαστικού εφελτηρίου και βωμού της αδελφικής αγάπης, ναι, δεν έμαθες ακόμη, δεν κατανόησες το μεγαλείο της αγάπης!

Οι μέρες όμως παρέρχονται και ενδεεστέως δύναμαι να παραδεχθώ ειλικρινώς σε ποιά από τις δύο κατηγορίες βρίσκομαι! Άνθρωπος , απάνθρωπος; Και όσο και αν βιάζω τον εαυτό μου, όσο και αν αυθαίρετα τον κατατάσσω στη μια ή στην άλλη κατηγορία τόσο περισσότερο αντιλαμβάνομαι το πεντόσταγμα της Θείας Πρόνοιας και Φιλανθρωπίας γύρω μου. Τότε είναι που ηχούν ανθρώπινα, στις δεκτικές στον πόνο αισθήσεις μου, τα λόγια του ποιητή: «Όμως εκεί που δυό φίλοι μιλούν ή και σωπαίνουν - προπαντός τότε - Τρίτο τίποτα δε χωρεί»(Οδυσσέας Ελύτης).

Παραπομπές:

- 1.Πρβλ., Καζαντζάκη Γαλάτεια, Άνθρωποι και Απάνθρωποι, Εκδ. Ελ. Καζαντζάκη, Αθήνα 1987.
- 2.Παπαγεωργίου – Βενέτας Αλέξανδρος, Η Αθήνα του Μεσοπολέμου μέσα από τις Μέρες του Γιώργου Σεφέρη, Ίκαρος, Αθήνα 2007, σελ. 21.
- 3.Ιωάννου Χρυσοστόμου, Εις ασαφ., Π.Δ. 2,5. MigneP.G. 56, 182.
- 4.Πρβλ., Μαστρογιανόπουλου Ηλία(Αρχιμ), Οι Πατέρες της Εκκλησίας και ο άνθρωπος, εκδ. Ζωής, Αθήνα 1979, κυρίως τις σελίδες 47-62. Για τον όρο “άνθρωπος” βλ. σχ., Βαρδιάμπαση Νίκου, Ιστορία μιας λέξης, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1996, τις σελίδες 15-16, Καρμίρη Ιωάννου, Σύνοψις της Δογματικής διδασκαλίας της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας, ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 1960, τις σελίδες 27-41, Δημητράκου Δημητρίου, Επίτομον Ορθογραφικόν και Ερμηνευτικόν Λεξικόν όλης της Ελληνικής Γλώσσης, εκδ. Δημ. Δημητράκου, Αθῆναι 1956, τις σελίδες 141-142.
- 5.Σωτήρχου Π., Υπέρ των Αμαρτωλών, Ακρίτας, Αθήνα 1995, σελ. 104, Πρβλ., Ιουστίνου Πόποβιτς(Αρχιμ), Άνθρωπος και Θεάνθρωπος, Αστήρ, Αθῆναι 1970

Πηγή: synodoiporia.gr